

ABONAMENTUL

Pentru monarhie.

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4.50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Un cuvânt despre oferțele tinerimei.

— 152 elevi ofere 426 cor. —

Toate darurile ce s'au făcut și se fac pentru orfelinatul din Blaj sunt frumoase și mișcătoare, pe mine însă nimic nu ma înduioșat atât de mult ca micile oferte ale tinerimei școlare.

Aceste oferte le-au început, pare-mi-se, Vasile Gabriș, micul fiu al părintelui din Hurez și copilașii doamnei preotese Drosida Isaicu, le-au continuat apoi membrii „Reuniunii mariane” a elevilor dela liceul din Blaj, elevii d-lui învățator din Pânade T. Cocîșiu, cei din Blaj ai păr. V. Moldovan, elevele din Blaj ale d-nei Georgina Muntean, ale dșoarei Eliza Bodocan, ai d-lui prof. P. Ungurean, *la cari se alătură acum elevii liceului român gr. cat. din Beiuș cu suma 426 cor. în speranța că fapta lor va fi urmată și de frații lor din celelalte centre școlare.*

Să nu creadă nime, că acești elevi au dăruit din prisosul lor. Nu! Noi avem prea puțini elevi în situația aceea fericită de a putea jertfi din prisosul lor. Afară de liceul din Blaj, nu cred să mai fie alt liceu la care să studieze atâta sărăcime, ca aici în Beiuș. Aceasta, pentru că internatul Pavelian de băieți și fundațiile în legătură cu internatul și liceul de aici înlesnesc traiul și celor mai săraci elevi.

Elevii noștri sunt învățați deci mai mult numai a beneficia decât a sacrifica pentru instituțiile noastre. Și totuși, când au fost rugați să-și deschidă și ei pungulița, și-au deschis-o cu drag. Am avut satisfacția să văd oferind bucuroși nu numai pe elevii cu ceva stăricică, ci și pe cei mai săracuți cari numai pe lângă

mari economii s'au putut lipsi de cei câți-va fileri, ori de coronuța pe care au dăruit-o. Alții au dăruit sume frumoșele din banii ce-i câștigă cu instrucția. În deosebi trebuie remarcată oferta cl. VII., unde 14 elevi contrubue 100 cor.

S'a zis și pare-mi-se cu tot dreptul, că noi Românii gr. cat. suntem obișnuiți a aștepta totul dela Arhieriei. Cași cum biserica, școala, orfelinatele și toate celelalte instituții culturale ar fi numai ale lor, nu și ale noastre! Ba, despre mulți fii ai Bisericii noastre s'ar putea zice ce s'a zis despre Românii de dincolo, unde bântue plaga funcționarismului, *că să nasc bursieri, trădesc funcționari și mor pensionari!* Câți bursieri (stipendiști) are și biserica noastră! Cele patru consistoare (din Blaj, Oradea-mare, Gherla și Lugoj) ne-ar putea spune mai bine. Câți funcționari și dignitari! Mă gândesc nu numai la preoți cari stau direct în slujba bisericii, ci și la atâția profesori și profesoare, apoi la atâția avocați, medici, ingineri și alți cărturari, cărora biserica noastră le-a făcut cu puțință cariera. Și ne avem, în sfârșit și noi pensionarii noștri („deficienții” cum li-se zice între preoți), deși aceștia mai puțin. Cât ar putea oferi acum aceștia, în schimb pentru câte au primit!

O parte a elevilor, bursieri și nebursieri. Incep să desmintă prin ofertele lor vorba de mai sus. Deși e numai un început acesta, totuși e mult promițător. Acest început arată că tinerimea noastră se pătrunde tot mai mult de adevărul, că *o instituție, pentru care nu se jertfește, tânjește și e osândită pieririi sigure.* Spiritul acesta ar fi bine să pătrundă pretutindenea. Atunci va fi biserica noastră și instituțiile ei întemeiate într'adevăr pe granitul sufletelor noastre, când

ne va lega de ea nu numai beneficiile gustate, ci și sacrificiile purtate pentru ea. Suprema legătura va fi atunci, când vom aduce jertfa supremă! Spiritul ce adie din micile oferte ale tinerimei noastre să sufle pretutindenea!

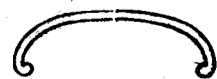
Trăim doar zile mari, când și dela cei mici ai noștri încă se așteaptă fapte mari.

Acum e rândul funcționarilor și pensionarilor. Să grăiască și ei! Dar cu fapte mai elocvente decât cele de până acum!

Nu știu cum vor fi judecat alții *»colectele«* făcute în parohiile noastre până acum, dar pe mine unul nu m'au mulțumit. N'am văzut încă nici o parohie să se avânte, ca parohia Sf. Nicolae din Brașov, sau măcar ca cea din Selișteța Sibiiului, deși parohii ca aceasta avem și noi destule! Ba, ce m'a impresionat pe mine și mai trist a fost că numai din foarte puține parohii ale noastre s'a trecut cu „colecta” de 1000 cor. *Deviza noastră însă trebuie să fie: parohia și mia!* Numai așa vom ajunge doritul milion! Avem doară în toată provincia mitropolitană peste 1400 parohii. Dacă s'ar strâge din fiecare parohie o mie de cor., am avea 400.000 cor. peste milion! Atunci s'ar putea începe ceva. Cu țărăli mărunte însă de câte 150—200 cor. chiar și din parohii fruntașe, nu vom ajunge nici o jumătate de milion, necum să trecem de milion! Le spun acestea, pentru că socot că e bine să se gândească la acestea frații preoți și să agite acum, când și atmosfera și punga e mai prielnică ca ori când.

Bate terul, până e cald!

Ioan Georgescu.

In loc de pomeană după morți.

Pe când iubii nostri cu o vitejie de admirat luptă departe pe toate fronturile, nouă celor de acasă ne revine datorința, să ne cugetăm la eroii nostri și se le răsplătim jertfa lor mare, cu jertfa față de cei rămași fără sfatul și sprijinul părințesc.

Suntem datori să folosim toate mijloacele legale pentru extirparea multelor abuzuri păgubitoare poporului nostru, cum sunt pomenele după cei morți. Inființarea orfelinatului din Blaj ne ofere cea mai potrivită ocaziune de-a arăta poporului, că dragostea față de cei morți să arată în mod creștinesc și să face mai plăcută lui Dumnezeu prin faptele îndurării față de orfanii eroilor nostri căzuți în luptă pentru patrie.

Poporul nostru e bun la inimă, e darnic, aceste însușiri nobile să le exploatăm în favorul orfelinatului.

În zilele trecute un credincios din comuna mea mi-a spus, că are de gând să deie masă după fiul lui căzut în războiu. Îi laud gândul bun și îl întreb cam cât l-ar costa masa. Îmi răspunde, că nu-i pasă oricât i-ar veni de scump. Îi spun, că într'alt chip să facă milostenie și îi recomand, că dacă jumătate din spelele cu masa, le va ceda orfelinatului din Blaj, va aduce o jertfă cu mult mai plăcută lui Dumnezeu, decât cu masa, la care își adună neamurile, pretinii și vecinii să-i sature, cari n'au lipsă de aceea, având și la casele lor de toate. Omul

meu cam surprins, deși aproaba toate, totuși la despărțire îmi răspunde, că are să se înțeleagă cu soția. În aceea zi trimite femeia cu 30 cor. pentru orfelinat, iar la săptămână vine dânsul, declarând, că abată dela punerea mesei și întru pomenirea fiului său Alexandru, îmi numără încă 50 cor. adică cu totul 80 cor. pentru orfelinatul din Blaj. Să înțelege că fapta aceasta în proxima Duminecă, am adus-o în predică la cunoștința poporului, lăudându-o după merit și recomandându-o să urmeze și alții. Fapta aceasta a avut bun efect asupra credincioșilor mei, încât nu este casă, care să nu fi contribuit cu minimul de 2 cor. Inimile poporului sunt primitoare de învățături și sfaturi părințești, mai mult ca în trecut. Sunt pământ roditor. Să folosim acestea timpuri pentru binele sufletesc și material al poporului nostru. Să lucrăm cu toții pentru ridicarea unui orfelinat românesc în Blaj, falnic, care să corăspundă numărului orfanilor nostri. Blajul ni-a dat exemplul de jertfă, să-l urmăm.

Un preot.

Orfelinatul din Blaj.

Însuflețirea pentru orfelinatul nostru crește mereu. Suflul rece al morții ce închide pe veci ochii eroilor noștri pe câmpul de luptă, trezește în inimile celor de acasă puteri nebănuite, cari cu căldura lor creștinească vin să ajute, în modul cel mai efectiv, pe

orfanii acestora. Pe zi ce merge fondul orfanilor sporește atât de frumos, încât în fața acestui fapt lacrimile orfanilor ce se vor șterge se îngămădesc parcă în ochii nostri, a celor ce plângem de bucurie pentru atâta iubire creștină.

Dar nu vorbele, faptele grăiesc aci. Ultimele două zile ne arată suma de *aproape cinci mii coroane*, un adevărat record închinat parcă anume sărbătorii maicii Preacurate, cea mai iubitoare mamă a celor lipsiți. În fruntea listei de acum stau elevii *liceului beușan*, gestul frumos al cărora se apreciază în primul nostru de astăzi. Vine apoi impunătoarea colectă din *Luna de Arieș*, din care ne place să relevăm deosebit pe *Teodor Tulai*, cel dintâiu țăran ce s'a înscris până acum cu suma de *două sute coroane*. Frumos ne grăiește și colecta pâr. *Bozac* din Sâmbotolec, dar mult mai elocvent ofertele soldaților însiși, trimise de pe câmpul de luptă. Și aici iarăși ne oprim un moment pentru a încresta cu deosebită mândrie oferta de *cinci sute coroane*, făcut de stegarul de lângă Baranovice, *Aurel Pop*, orfan și el al fostului nostru preot Dioniziu Pop din *Feneșul săsesc*. De încheiere mai relevăm darul milenar al băncii *Maramurășana* din Sighet.

Așa merge colecta noastră purtată de valul însuflețirii comune, ce crește într'una. De Dumnezeu ca nici să nu scadă!

*

Urmează acum lista de contribuiri:

FOIȚA.

Cronică dela sate.

Trag clopotele.

Iarăși trag clopotele. A murit cineva! Ori e poate vre-o sărbătoare? Dar totuși, nu! Ascult! Nici nu le trag — le rup. Așa se zice pe aici, când le trag la morți. E un meșteșug, pe care îl învață fiul-clopotar dela tată și mai se cere și o fire simțitoare, ca să potrivească tonurile, cari se așteaptă. Le rup acum și la biserica din jos, apoi la cea din Gruiu. Opt clopote sună deodată, cadențat, jalnic.

A încetat orice șgomot, orice mișcare în afară. Nu se mai aude nici scârțâitul carelor, nici tropotul vitelor. Iar oamenii merg alături muiți și șoptind se par, când vorbesc.

— Oare cine a murit? mă întreb îngrijat, temându-mă și de șgomotul, ce l-ar face întrebarea mea.

Mă aplec spre fereastă. Femei de femei vin din câmp. Soarele e la apus și la razele lui tremură scântele în atmosfera roșie de avecernie. Nici când n'am pomenit o primăvară frumoasă ca aceasta.

— A murit cineva? întreb pe unul, ce se grăbește pe sub fereastra mea.

— A venit scrisoare la cancelarie. Ilie cantorul a murit în bătaie... Trece grăbit înainte.

Îmi aduc aminte. E ficiorul cantorului celui bătrân. Un cântăreț fără seamăn și el. Mai pe urmă l-am văzut la o îngropăciune — sunt vre-o zece ani de atunci. Parcă îl aud cum cânta la sicriul unei femei tinere: Plâng și mă tânguesc... În vreme ce popa nostru bătrân, sta nemișcat, cu ochii ațintiți în zare și asculta.

O zi frumoasă era, o zi de August. Niciodată soare ca acela n'a strălucit și popa nostru era un moșneag trumos, cum numai în icoane îi afli părechea.

Atunci am înțeles mai întâi, ce mare binefacere e dela Dumnezeu să mori acasă la ai tăi și să odihnești în pământul părinților.

Și mi-am zis:

— Dă Doamne, să nu mor, ca un năimit, ci îngăduie robului tău să se petreacă într'o zi, într'o podoabă ca asta, încunjurat de ai săi și dus la groapă de cunoscuți. Clopotele noastre să se jelue pe urma mea, iar popa nostru să-mi spună cel din urmă rămas bun dela sicriu...

* * *

Nu știu, dacă tu frate Ilie, te gândiai în ziua aceea de îngropăciune ca mine, ori erai numai cântărețul, care încânti pe alții, fără să-ți auzi glasul.

Cred, că gândurile tale rătăceau pe atunci spre alte plaiuri. Erăi tinăr și voinic, de o sănătate, pe care numai la 24 de ani o are omul. Tu îți făceai planuri de viitoarea căsnicie și nu auziai, cum cântă buzele tale deasupra sicriului altuia: Cu adevărat deșertăciune sunt toate...

Și apoi cine să se gândească la vrâsta aceea la moarte, și mai ales la cea din străini.

Ei, că nimic nu e așa sigur ca moartea și ea te caută, unde nu gândești și te duce, când nu vrei...

* * *

Parcă îl văd în cele din urmă clipe ale sale. Cum iese din acoperire, se repede în marea mulțime asupra aleanului. Un paș înainte, doi... Nu aude, nu vede. O pușcă încărcată îl așteaptă la țal și când trăsnește, se rostogolește cantorul nost în pulberea câmpului, chinuit pe câteva clipe de spasmi-rile morții.

Simt, că în scurtul restimp, cât creierul și-a mai fost în lucrare, frate Ilie, și inima mai bătea slăbită de vărsarea de sânge, ai venit cu sufletul încă odată între ai tăi, ca

1. *Colecta prof. Ioan Georgescu între elevii primelor șapte clase ale liceului din Beiuș: 426— cor.*

Clasa VII: 100— cor. (Vasile Kerezsi și Romul Pop câte 20— cor.; Eugen Bota Eugen Crisnic, și Leonida Dragomir câte 10— cor.; Traian Burcușiu, George Cosma, Emil Gitta, și Emil Perényi câte 5— cor.; Ioan Buta, Paul Buta, Gavril Füleș, Vasile Stan, și Victor Supuran câte 2 cor.) *Clasa VI:* 50 cor. (Mihailu Cadar 11 cor.; Iuliu Șurani 10 cor.; Demetriu Barna și Ioan Moga câte 5 cor.; Virgil Dragomir 4-50 cor.; Ioan Iepure 3 cor.; Iuliu Dobossy, Patriciu Groze, Iuliu Toduț, Adrian Tomoiaga câte 2 cor.; Gavril Szabó 1-50 cor.; L. Mureșan și V. Nap câte 1 cor.) *Clasa V:* 96 cor. (Eugen Papp 15 cor.; Cornel Magyar și Virgil Pop câte 10 cor.; Petru Kisvási 6 cor.; Mihailu Dan, Ioan Fodor, Ioan Coste, Ioan Daniesko, Adrian Mureșan și Coriolan Papp câte 5 cor.; Zanovie Podoba 3 cor.; Vasile David, Sabin Ghergar, Romul Gimon, George Marta, Cornel Matei, Isaia Tolan și Alexandru Opris câte 2 cor.; S. Ardelean, N. Chetiu, G. Iepure, I. Kavas, V. Peter, G. Șinca, G. Szántai, și A. Tyra câte 1 cor.) *Clasa IV:* 53— cor. (Aurel Oprea, Victor Pap iunior și Valer Talos câte 4— cor.; Eugen Blaga 3— cor.; Octavian Gitta, Septimu Hodârnan, Cornel Hotea, Iosif Mărian, Leontin Mureșan, Silviu Mureșan, George Nistor, Horațiu Tămaș, Andrei Tyuhom și Vasile Voștinariu câte 2 cor.; E. Anca, G. Bădăgan, M. Daniesko, I. Hannusz, I. Klezsa, A. Lazar, A. Man, L. Marele, T. Mureșan, S. Nagy, V. Pop senior, A. Peer, A. Pelle, C. Szilágyi, T. Siket, Io. Șuta, Io. Terebesi și P. Vlad câte 1 cor.) *Clasa III:* 59 cor. (Ovid Ciordas 10 cor.; Iustin Nyisztor 4 cor.; Virgil Podoba, Silviu Selăgian, Ioan Ștefanică și Vasile Szabo câte 3 cor.; Teodor Anca, Coriolan Ghergariu, Zoltán Gyenge, Ioan Hulban, Coriolan Kiss, Aurel Matei, Valentin Mărcuș, Vasile Micu, Ioan Nagy, George Orha, Iuliu Pop, Alexandru Pavel, și Teofil Șinca câte 2 cor.; A. Gherman, U. Golva, Gh. Guharian, Gh. Jurca, C. Lăpădat, V. Vlad și Radu—Haisa câte 1 cor.) *Clasa II:* 22 cor. (Leontin Mureșan și George Selăgian, câte 3 cor.; Ioan Bașia și Ioan Selăgian câte 2 cor.; C. Ardelean, E. Baști, C. Dobossy, P. Filip, V. Hetco, Io. Pop, Il. Pop, V. Simonetti, V. Szabo, V. Teczko, Io. Teteran și

G. Stan câte 1 cor.) *Clasa I:* 34 cor. (Artemiu Popoviciu 4 cor.; Iuliu Kuk și Coriolan Tămăian câte 3 cor.; Silviu Bok, Iulian Pălcuțiu, Virgil Papp și Petru Ștefanica câte 2 cor.; F. Băliban, A. Baști, V. Blașianu, A. Flora, T. Gana, A. Gavruș, A. Kávási, O. Maior, T. Popescu, I. Popoviciu, O. Popoviciu, S. Șinca, P. Szilágyi, C. Toma și A. Vlad câte 1 cor.; Io. Barbus și P. Vancu câte 50 fl.). Ulterior ni-s-au trimis dela Virgil Trușas 8 cor., iar dela Liviu Trușas (cl. III.) 4 cor. Ulterior ni-s-au mai trimis dela Virgil Trușas 8 cor., iar dela Liviu Trușas (cl. III.) 4 cor.

2. *Colecta pâr. Gavril Pop între credincioșii săi din Luna de Arieș: 1361— cor.*

Gavril Pop v.-protopop și soția Mariți Vodă 500 cor.; Teodor Tulai econom și soția Iulica Pop 200 cor.; Simion Cucerzan, cantor 50 cor.; Mihailă Giurgiu 32 cor.; Gavrilă Rad 30 cor.; Mihailă Calușer, Ioan Hidișan, Petru Moldovan, George Pinteș, Simion Urcan, George Giurgiu, vâd. Tulai Sandu, Ilea Moisa și Teodor Martin câte 20 cor.; vâd. Maria Tulai 15 cor. George Hada 12 cor.; Alexă Hada, Mitru Borta, Constantin Giurgiu, Andrei Giurgiu, Ilie Suci, Ioan Drevor, Mitru Dic, Vasilica Boca, Todor Marc, Petru Zeic, Gavril Borta, Nicolae Dic, George Stanciu, Petru Hidișan, Simion Fetișia, Ioan Reteșan, Ștefan Hidișan, vâd. Ileana Petricas, Mihailă Drevor, Petru Nemeș, vâd. Sia Fetișia, Mitru Urcan, Valeria Hopârtean I. Ioan, Izidor Muntean, Ioan Florea, Lica Găbudean, Constantin Mazer și Petru Dic câte 10 cor.; Ștefan Reteșan, Toma Moldan, Ioan Nemeș I. Vasilie, George Boca, Alexandru Coltor, vâd. Marina Boar, Maxim Tulai, Susana Giurgiu I. Dinu, Elena Giurgiu I. Constantin și Ana Borta I. Simion, câte 5 cor., Maria Hetea I. Ioan, și Nechită Giurgiu câte 4 cor.; Nicolae Borta și Ioan Anca câte 2 cor.

3. *Colecta pâr. Ioan Bozac între credincioșii săi din Sâmbotolec: 707-20 cor.*

Ioan Bozac, v.-protopop on. 200 cor.; vâd. Ana German, preoteasă, Ioan Leoca proprietar și Grigoriu Pop și soția (întru amintirea părinților ei: Dumitru Câmpian și Anica Alban din Palatca) câte 100 cor.; Sofia German, învățătoare 50 cor.; Gregoriu Pop, proprietar 20 cor.; vâd. Maria Graur, Gregoriu Căsuță și soția Virginia și N. N. câte 10 cor.; Dumitru Gecan, Ana Uțiu I. Iustin, Marișca Graur și Iuliana Graur, câte 4 cor.; Ioan Chesenau și Ioan Man câte 3 cor.; Ioan Graur 2-50 cor.; Anica Mocean, Samfora Uțiu I. Ioan, Cornel Man, Anica Uțiu I. Iuliu, Virginia Silivaș, Alimpie și Maria Uilăcan, Sofia Chesenan, Aurelia Man, Maria Man, Lucretia Moldovan, Petru Tegorean, Anica Arpaș, Vasile Mocean I. Alex., Virginia Leoca n. Man, Ioan Pop, Anica Arpaș, vâd. Somfora Man, Octavian Chesenan, Gregoriu Man, Alexandru Man, Susana Chindia, Vasile și Domnița Filimon, Iuliu Mătean și soția Anica, Ioan Moldovan I. Iosif și soția Saveta câte 2 cor.; I. și E. Mătean, V. Mătean, L. Moldovan, D. Uțiu, V. Mocean, A. Mocean, I. Raita, P. Simboan, A. Uțiu, S. Simboan, V. Uțiu, A. Uțiu I. Alex., T. Uțiu I. Alex., Io. Uțiu I. Iosif, V. Graur, A. Uțiu I. Grig., L. Belean, M. Rus, M. Uilăcan, M. Silipaș, L. Uțiu, I. Man I. Io., M. Man, T. Arpaș, și Floarea Mustea câte 1 cor.; apoi alți 10 credincioși restul de 4-70 cor.

4. *Colecta plutonierului Simion Rus între feciorii noștri bravi dela k. u. k. Streifkmdo der 16 I. T. D. pe câmpul de luptă rusec: 181— cor.*

Ioan Petrașcu plutonier 8 cor.; Sublocotenent Golopența și Ioan Pociș câte 6 cor. Ioan Solom 5 cor.; Simion Rus, Andrei Miron, Ioan Rohan și Todor Mărginean câte 4 cor.; Aurel Faghiura 3 cor.; Ilie Hămbășan Iacob Puia, Ilarie Bortan, Ioan Marcu, Nicolae Dudescu, Ioan Filip, Nicolae Vaca, Nicolae Poplăcean, Vasile Mărginean, Nicolae Grapa, Nicolae Leabu, Petru Popa, Madár Kálmán, Dumitru Ciutariu, George Bogdan, Ioan Ciolan,

Frații Uitari, Simion Dicu, Dionizie Halmaghi, Torna Leșcoiu, Ioan Băcilă, Vasile Bujanca, Todor Marin, Efeșterie Rusuleț, Petru Poienar, Constantin Florea, Varnava Jarda, Ioan Raia, Nichită Imbrea, Ioan Stanciu, Aron Nistor, Petru Mărginean, Crăciun Mermezan, Ioan Vâlcelean, Pavel Unguraș, Ioan Serecean, Sorinca Ludvig, Nicolae Frățilă, Vasile Ungur, Petru Todor, Ioan Filipescu, Petru Oprean, Ioan Daian, Todor Bota, Gabor Iancu, Adam Cădea, Belgian Vilhelm, Petru Susan, Ioan Cotârlea, Nicolae Pânzariu, Ioan Sodianovics, Stoian Superov și Axente Diacu câte 2 cor.; N. Coman, T. Crăciun, V. Capra, S. Cristea, V. Boloc, Io. Pădure, P. Moldovan, T. Moldovan, G. Ciuta, G. Lăzăroi, U. Matias, V. Krempels, I. Botea, V. Cadar, U. Golopența, S. Theis, U. Baran, Io. Tănase Io. Ștefan, S. Cărechean, Io. Drăgoteș, Ia. Butaș, Kéz S., V. Mănușescu, S. Neagu, Ax. Misteiu, Boncz I., G. Ujvári, I. Varga, P. Andreșoiu și A. Ginea câte 1 cor.

5. *Colecta locotenentului Alexandru Vancea pe câmpul de luptă între ofițerii și soldații bateriei 7 a Regimentului de artilerie Nr. 35: 9182 cor.*

Heinrich Kleisch 10 cor.; locot. Alexandru Vancea, locotenentul comandant al primului pluton și locot. Dr. Leo Davida câte 5 cor.; Popp Georg 4 cor.; I. Lehin Iulius, 3 cor.; locot. comandant al bat. C. Kisch, Dr. Barthusz, Dox Béla și Abraham Manó câte 2 cor.; E. Eisenberger, Weindrich, Dorți Martin și Bruss Iohan câte 1 cor.; apoi canonierii tunului I „Adrienne“ 15 cor.; cei dela tunul II „Maria“ 1-90 cor.; cei dela tunul III „Rozsi“ 6-02 și cei dela tunul IV 5-20 cor.; pe urmă alți soldați 17-70 cor.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 426—
„ 2:	1.361—
„ 3:	707-20
„ 4:	181—
„ 5:	9182
Laolaltă K. 2.767-02	

Alte contribuiri:

„Maramurășana“, Sighetul-Marmației	K. 1.000—
Stegarul Aurel Pop, cand. prof. „	500—
Petru Pop, jude de trib. în penz. Brașov	100—
„Lucaefărul“, Vârșet	100—
Ioan Moga propr. Gr.-Cristur	50—
Ioan Butnar propr. Boș	50—
Alex. Belle vicecomite Făgăraș	50—
Dr. Traian Pop adv. Brașov	20—
Adrian Marchiș medicinist Carăii-mari	10—
Eiza Marchiș, Carăii-mari	10—
Suma K. 4.657-02	
Suma din Nr. 35 „	138.787-21
Suma totală	K. 143.444-23

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: *Administrației centrale capitulare Balásfalva—Blaj.* Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Verbirea cancelarului imperial Bethmann-Holweg. — În ședința Camerei germane Bethmann-Holweg a ținut un avântat discurs, în care a preamărit succesele militare, obținute pe toate fronturile de armatele puterilor centrale. Din discursurile urmate în Camerele din Paris, Londra, Roma și Petrograd — a spus cancelarul imperial —, nu se evidentiază de loc,

să te mai odihnești puțin pe plaiurile părinților tăi. Și nici nu vine să cred, că în cea din urmă clipocire de viață și-a venit și ție în minte ziua aceea tristă de August, cu soarele mândru și popa nostru bătrân, cum sta perdut cu privirile în zare și cânta spre cele vecinice.

* * *

Dormi în pace, frate Ilie! Noi ți-am dat aici toată cinstea, ce se cuvine unui mort de vrâsta ta, de neamul tău și căzut pe câmpul de onoare.

Trei zile ți-au tras clopotele și nevastă-ta ți-a pus pomeană, cum se cuvine.

Numai cărbuni și tămâie nu-ți vor aduce la cap. Nici se vor cânta ai tăi peste crucea din cimiter în zile de praznice, căci tu dormi departe.

Dar vom povesti de tine și de tovarășii tăi din neam în neam. Ne vom strânge inimile noastre împrăștiat peste câmpii și poemi și vom povesti de voi copilului tău și copiilor noștri. Căci asta e răsplata eroilor. Mor și tetuși sunt de două ori nemuritori: Prin copiii lor și prin — poveștile noastre.

Delaolt.

că puterile Ententei ar fi aplicate spre pace. La vorbirea lui Asquit, că trebuie nimic militarismul prusiac, noi vom răspunde cu armele. Ei vor avea să răspundă de enormele victime omenești, ce rămân pe fronturi. Noi nu am dorit războiul. Germania nu a voit să supună popoară. Războiul ni-a fost impus de inimizii noștri.

Vorbirea lui Bethmann-Holveg a fost des întreruptă de observările deputatului Liebknecht: — Dta ai dorit războiul! (Protestări violente).

Pacea, care va eși din valurile de sânge și miile de morminte, nu va recunoaște statul quo nici al Belgiei și nici al Poloniei rusești. După război se va forma o nouă Belgie și vom pretinde garanții reale, ca ea să nu devină vazala Angliei și a Franței.

Sunt sigur, că armatele noastre împreună cu ale credincioșilor aliați vor eluipa victoria finală.

În consiliul din Paris nu s'a hotărât nimic contra Olandei. — Agenția „Reuter“ comunică din sursă competentă, că Anglia și aliații, la Paris nu au luat nici o decizie, care ar îndreptăți agitațiile răspândite în Olanda. În conferența din Paris nu s'a discutat și nici nu s'a amintit nici o chestie, care ar fi în defavorul Olandei. Nu-i adevărat, că ententa intenționează să debarce trupe înarmate pe teritoriul olandez. Știrile, cari pretind aceasta, sunt din domeniul fantaziei.

Războiul european.

Atacurile trupelor germane, chiar și după părerile criticilor militari francezi, devin tot mai puternice. Mai ales la Argonne și Maas decurg, cu forțe potențate, mari ducele de artilerie. Francezii au dat mai multe atacuri cu scopul de a cuceri moara ce e spre nord-ost de Haucourt. Atacurile lor au fost respinse. S'au prăbușit și reperițele contraatacuri inimizice date contra pozițiilor germane din pădurea Caillette. Intre Naroc și Wischniew activitatea artileriei rusești s'a potențat.

Pe frontul balcanic situația e tot cea veche. Probabil, că la Salonic nu peste mult se vor începe luptele, ceea ce se deduce, că consiliul puterilor centrale au părăsit orașul acesta.

Știrile sosite din Franța anunță, că Italia de două săptămâni transportă trupe în Franța, cari vor fi duse pe frontul dela Verdun pentru completarea trupelor de aici.

Informațiuni.

Din cauza sfintei sărbători (Bunavestire), nrul proximal ziarului nostru va apărea Marți în 11 Aprilie la orele îndatinate.

Rugăm pe stimații colaboratori și prietini ai ziarului nostru să ne trimită de cu vreme materialul destinat pentru numărul de sf. Paști ca să-l putem da la tipar din bună vreme.

Pentru orfelinatul din Blaj. In sinodul protopopesc, ținut în Aiud, s'a înscris pentru orfelinatul din Blaj, suma de 5230 cor. Aceasta sumă dimpreună cu ce se va mai colecta din singuraticile parohii, se va subșterne la timpul său Administrațiunei centrale capitulare. Avem speranță, că și în singuraticile parohii să vor colecta sume frumoase.

IOAN MAIOR
protopop.

Pentru reparația „Românului“. Ziarele din Capitală comunică, că fostul director al „Românului“ dl Vasile Goldiș a intervenit la ministrul de interne Sándor János cerând ca guvernul să-și retragă ordinul prin care a fost suspendat ziarul „Românul“. În petiția adresată ministrului de interne dl Goldiș a declarat, că în directivele „Românului“ nu a luat parte activă nici dânsul și nici partidul național român, anunțând totodată, că nici când n'a pretins dela redacția ziarului să publice astfel de articole cari ar atrage atenția guvernului. Promite, în numele partidului național român, că ziarul „Românul“ pe viitor nu va mai comunica nimic ce ar fi în dauna puterilor centrale. Direcția ziarului a suspendat pe dl Constantin Savu din postul de redactor, și va designa, în locul lui, pe un redactor care va urma întru toate atitudinii patriotice a membrilor redacționali. Ministrul de interne încă nu a răspuns la cererea dlui Goldiș.

Știrea aceasta o dăm cu rezerva cuvenită.

„Vai săracii copiii mei“. (Scrisoare de pe frontul rusesc, Martie 1916). Citind „Apelul“ în chestia orfelinatului rom. gr. cat. din Blaj, m'am bucurat de nobila idee, ce a pornit spre realizare din acest orașel. Puțini câți suntem pe aici, și totuși ne-am hotărât să începem o colectă în favorul orfelinatului, din puținul nostru a dat fiecare după putință. Suma adonată până acum e 200 cor. (colecta continuă încă!) E o sumă mică, dar e dată din inimă curată și ne mângâiem cu credința, că cu mica noastră sumă vom șterge o lacrimă de suferință, de pe o față nevinovată a vre-unui orfan micuț, căci Doamne mulți sunt aceia, cari așteaptă adăpost și mulți încă vor urma, fiindcă războiul e un titan, ce nu să satură cu un muritor, ci din ce în ce tot mai mult cere. Mi-a fost dat în mai multe rânduri să fiu martor ocular la moartea tovarășilor mei, și cei mai bătrâni, înțeleg aceia, cari aveau copii acasă, înainte de ași da sufletul în mâinile Domnului, esclamau plin de durere: „Vai săracii copiii mei“.

În exclamarea această ultimă era atâta jale, de totdeauna ochii mi-se umpleau de lacrimi, și murind tatăl întru apărarea țării, făcându-și datoria cea mai mare, noi știm ce se cere dela fiecare cetățean onest.

În acelea puține cuvinte: „Vai săracii copiii mei“ e atâta durere, de condeiul nu e în stare să o așeze pe hârtie, și parcă cineva nevăzută încontinuu ne zice: „Grijiți de copiii tovarășilor voștri căzuți, căci nu știți ce aduce ziua de mâine“.

Corporal Dumitru Pescariu.

Escontentarea medaliilor pentru vitejie. De sigur va produce mare satisfacție în știrile eroilor destinați cu medalii de vitejie știrea, că acum se elaborează planul de a rescumpăra renta viageră după aceste me-

dalii, anume după medalia mare de aur în loc de 30 cor. lunar odată pentru totdeauna 4000 cor., după medalia mare de argint în loc de 15 cor. la lună 2000 cor. și după medalia mică de argint în loc de 750 odată pentru totdeauna 1000 cor.

Nouii abuzuri cu furnizările pentru armată. La tribunalul militar din Budapesta zilele trecute s'a pertractat un proces îngrozitor contra la șasprezece acuzați, cari voind să ajungă la averi frumoase fără trudă și pe cai ilegale, au întreprins furnizări de stofe pentru miștie. Calitatea stofei furnizate era de tot slabă. Bluzele și pantalonii se rupeau în timpul cel mai scurt, așa, că afara de pagubele de câteva milioane cauzate visteriei statului, prin manipularile lor neumanе au contribuit mult la moartea ostașilor, cari rămăneau desbrăcați în frigul cel mai mare.

Sentința contra acestor hieue ale războiului încă nu s'a dictat, credem, că ea va corăspunde pe deplin culpabilității mari, ce și-au contras-o cei 16 furnizori ajunși pe banca acuzaților.

Cinema „Edison“ din Blaj, Duminecă în 9 April va reprezenta următorul program:

1. Noui susceperi din războiul mondial.
2. La încrușarea drumurilor (dramă) în 3 acte. În rolul principal Henni Porten.
3. Elsa în costum de scaldă (comedie) în 3 acte.

Posta Redacțiunii.

G. B. Nu merge Nu vrem să impunem cetitorilor noștri să scrie de 9 ori „Moldiva“. Despre past, ep. Vasile s'a făcut amintire. Trimitene altceva. Salutare.

A. Morar. Încă odată rectificăm și greșala a doua, în senzul că contribuții din chestie au dat câte 10 și nu câte 5 cor.

Proprietar, editor și Redactor responsabil
Ioan Suciu.

„SPORIUL“ însoțire de credit în Bazna.

Convocare.

Membrii însoțirii de credit „SPORIUL“ în Bazna se convoacă la

IV-a adunare generală,

care se va ținea în 25 April la 2 ore p. m. în școala gr. cat din loc cu următorul program:

1. Constatarea membrilor prezenți și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1915
3. Împărțirea profitului curat.
4. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune și comitetul de supraveghere.

Bazna la 26 Martie 1916.

Diracțiunea.

☛ Cafea pentru Paști!! ☛

(Aflând puțină cafea, în decurs de 2 luni voi fi constrâns a sista expedițiunile). Recomand a vă prevedea de timpuriu, căci sosește cu întârziere.

1—15 April	15—30 April
No. 9 Cafea Cuba bună 1 Kg. 11—K. 1Kg. 12—K.	
> 12 > Cuba foarte fină 1 Kg. 11'50 > 1 > 12'50 >	
> 16 > > specialitate 1 Kg. 12— > 1 > 13— >	
> 106 > Mixt. > Victoria > 1 Kg. 12— > — > — >	

1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (Intre Cafea se trimite și 1/2 kgr.)

5 Kg. se spedează francat și vămuit prin rambursă postală.

NB. Ca să fiu cruțat de corespondență multă amintesc, că alte mărfuri la nici un caz nu pot trimite; deci nici zahăr sau Franck etc. căci nu se află.

În lipsa de Franck, să se folosească orz prăjit (Kneipp) căci e foarte corespunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin

F. A. DEGAN
comerciant de Cafea și Tea
în Fiume (Postașok 163).